

Georgi N. Nikolov
(Bulgaria, Sofia, Macedonian Scientific Institute)

160 Years since the Publication of the Collection *Bulgarian Folk Songs* by the Miladinov Brothers

Abstract: The text provides information about the round table held on 16 June 2021 at the Regional Museum of History – Blagoevgrad on the topic *160 years since the Publication of the Collection “Bulgarian Folk Songs” by the Miladinov Brothers* (published in 1861 in Zagreb, Croatia). The forum was organized by the Macedonian Scientific Institute in Sofia, the Regional Museum of History in Blagoevgrad and the Bulgarian Association of Families from Macedonia.

Interesting moments from the history of the collection of the Miladinov brothers were commented in the talks presented by prominent Bulgarian scholars – Prof. Kiril Topalov, Assoc. Prof. Naum Kaychev, Prof. Romyana Damyanova, Prof. Mihail Nedelchev, Dr. Elena Chalganova, Assoc. Prof. Piya Nedin. The speakers also discussed the way in which the collection was compiled and published, outlining the place of the Miladinov brothers in the cultural processes of the Bulgarian Revival.

The scientific forum was closed by a statement by Assoc. Prof. Georgi Nikolov, who summarized the results of the talks and the discussion. According to him, the scientific talks proved once again that the collection “Bulgarian Folk Songs” has a high intrinsic value and its resonance has kept the memory of the Bulgarian national spirit in Macedonia alive for already 160 years.

Георги Н. Николов
(България, София, Македонски научен институт)

160 години от издаването на сборника „Български народни песни“ на братя Миладинови

На 16 юни 2021 г., в сградата на Регионалния исторически музей – Благоевград, се проведе кръгла маса на тема *160 години от издаването на сборника „Български народни песни“ на братя Миладинови* (издаден през 1861 г. в Загреб, Хърватско). Както е известно, сборникът съдържа 660 народни песни в 23 559 стиха, разделени на 12 тематични части (самовилски, църковни, юнашки, овчарски, хайдушки, жаловни, смешни, любовни, сватбени, лазарски, жътварски), както и легенди, описания на сватбени обичаи и детски игри, български имена, поговорки и гатанки. В предисловието се споменават 2000 редки думи и 11 песни, написани с нотите, които после отпадат поради увеличаване на обема на сборника. От предговора личи, че песните в сборника са на различни диалекти на българския език, но са били събрани главно от македонските предели: Струмишко, Кукушко, Стружко, Битолско, Прилепско. В сборника са включени и песни и от Панагюрско и Софийско.

Научният форум бе организиран от Македонския научен институт, Регионалния исторически музей – Благоевград и Българското сдружение на родовете от Македония. Участниците поднесоха цветя пред паметника на братя Миладинови в РИМ – Благоев-

град. Детско-юношески театър „Щурчо“ към Центъра за личностно и творческо развитие на децата на Благоевград с художествен ръководител Юлия Дживджорска поздрави присъстващите със свое изпълнение по стихове на братя Миладинови. Приветствени слова произнесоха Елена Александрова (РИМ – Благоевград), Румяна Хаджиева (заместник-председател на МНИ – филиал Благоевград) и Елисавета Шапкарева (Българско сдружение на родовете от Македония). В началото на заседанията председателят на МНИ доц. д-р Георги Николов поздрави г-н Димитър Шалев по случай неговия юбилей и му връчи почетен знак „За заслуги“ на МНИ.

Първото заседание с водещ Костадин Филипов започна с пленарния доклад на проф. Кирил Топалов (Софийски университет „Св. Климент Охридски“) – *Сборникът на Миладиновци във възрожденската българска култура*. Той обърна внимание на няколко важни момента от живота и делото на двамата братя, родом от Струга, Димитър Миладинов (1810–1862) и Константин Миладинов (1830–1862). На първо място проф. Топалов изтъкна положителната роля на гръцката образованост за високата култура и постижения на нашите възрожденци Димитър Миладинов, Григор Пърличев (1830–1893) и др. По-нататък той проследи пътя на осъществяването на сборника – от идеята за неговото създаване, дадена от руския славист Виктор Григорович (1815–1876), до издаването му със значимата морална и финансова подкрепа на хърватския епископ Йосип Щросмайер (1815–1905). Бе обърнато внимание на факта, че Константин Миладинов е подбирал за публикация най-добрите варианти от записаните песни. В доклада на доц. Наум Кайчев (Софийски университет „Св. Климент Охридски“) – *Сборникът „Български народни песни“ като хърватски и централноевропейски феномен* – бе показано как корпусът с песни, събрани от братя Миладинови, се превръща във фактор на хърватското Възраждане. Много интересен бе докладът на проф. Румяна Дамянова (Институт за литература към БАН) – *Братя Миладинови – призвание, подвиг и съдба*. Централно място в него заема въпросът за влиянието на Миладиновия сборник върху формирането на българската национална идентичност. Тя проследява изявите на братя Миладинови в контекста на общата културна ориентация на българското общество от първата половина на XIX в. Високото за времето образование на Димитър и Константин, както и богатата филологическа култура на Константин, дават възможност на двамата братя да се изявят като народни будители и компетентни съставители на най-солидния и представителен сборник с народни песни през Българското възраждане.

Второто заседание започна с изпълнения на вокален ансамбъл „Елици“ от Националната гимназия за древни езици и култури „Св. Константин-Кирил Философ“ с диригент Даниел Иванов. Сред изпетите песни бе и една новооткрита от ансамбъла народна песен за цар Самуил, записана в Пиринско. Пленарният доклад на проф. Михаил Неделчев (Нов български университет) – *Сборникът на братя Миладинови – вдъхновение за писателите от кръга „Мисъл“* – разкри силното влияние, което е оказала книгата на Миладинови върху Пенчо Славейков (1866–1912), Пейо Яворов (1878–1914), Петко Тодоров (1879–1916) и Кръстьо Кръстев (1866–1919). Д-р Елена Чалгънова (РИМ – Благоевград) в доклада си *Екземпляри от сборника „Български народни песни“ на Братя Миладинови, съхранявани в Регионален исторически музей – Благоевград* представи накратко изданията от 1861, 1891, 1942, 1961, 1981 и 2019 г. и проследи пътя, по който музейната библиотека се е снабдила с тях. Актуално значение имаше докладът на доц. Илия Недин (ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград) *Сборникът на братя Миладинови „Български народни песни“ – един от фактите, подлежащи на „многоаспектни исторически интерпретации“*. В него авторът коментира опитите да се подмени народностно-националната същност на Миладиновия сборник в предговора към изданието от 2000 г., направено в Скопие. И след двете заседания бяха проведени дискусии, които

доизясниха много от интересните и важни моменти, свързани със съдбата на Миладиновия сборник „Български народни песни“.

Научният форум бе закрит от доц. Георги Николов, който обобщи резултатите от докладите и проведените дискусии. Според него за сетен път бе доказано с научните доклади, че сборникът „Български народни песни“ има непреходна стойност и резонансът от него вече 160 години пази спомена за българщината в Македония.